

Rozwiązania i tradycje w orientacji edukacyjno- zawodowej w kontekście polskich i francuskich doświadczeń edukacyjnych

Czy i jak Polacy mogą czerpać z francuskich doświadczeń?

Odpowiedź na tak postawione pytanie wydaje się być oczywista. Czerpać należy z każdego możliwego źródła, równocześnie dzieląc się własnymi doświadczeniami. W przypadku mojej współpracy edukacyjnej z Francją dzieje się tak już od około 12 lat. Początkowe doświadczenia wymienialiśmy z nauczycielami francuskimi przy okazji prowadzonych wymian młodzieży. Jednak najpełniej realizowane przedsięwzięcia miały miejsce w poprzednim roku w wyniku współpracy z Ambasadą Francuską w Polsce, a przede wszystkim realizacji projektu z zakresu orientacji edukacyjno-zawodowej między Wrocławiem a departamentem La Vienne.

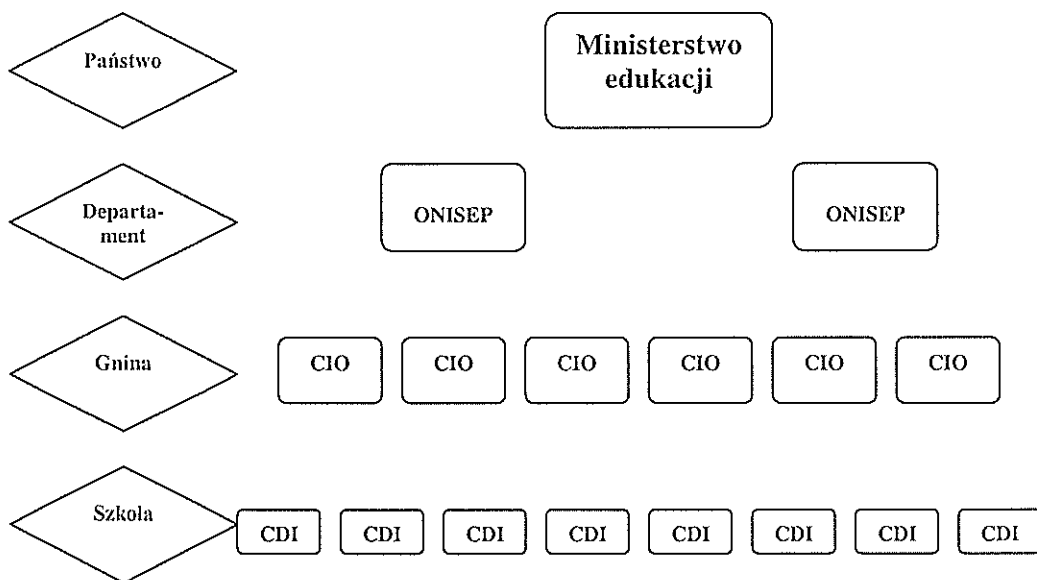
Wówczas to wraz z dyrektorami wrocławskich szkół poznaliśmy strukturę systemu, procedury i rolę dyrektora placówki w orientacji zawodowej, a także narzędzia do diagnozowania uczniów służące określaniu ich predyspozycji zawodowych.

We Francji ustanowiono na poziomie państwa jednolity system służący orientacji na różnych poziomach edukacyjnych, który funkcjonuje od około 15 lat. Zainwestowano środki w przekształcenie tradycyjnych szkolnych bibliotek w Centra Informacji i Edukacji. Zorganizowano międzyszkolne ośrodki w strukturze nieco podobnej do polskich Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych. Na poziomie lokalnym działają wydawnictwa (ONISEP) przygotowujące wszelkiego rodzaju materiały edukacyjne dotyczące możliwości i warunki kształcenia dla uczniów i studentów, a także dysponujące wydawnictwami przygotowanymi na poziomie kraju. Podobną organizacją w Polsce jest Wałbrzyski System Informacji Zawodowej (por. schemat na s. nast.).

Najtrudniejszym mentalnie przedsięwzięciem było przekształcenie bibliotek w CDI.

W tradycji francuskiej edukacji szkolne biblioteki były swego rodzaju intelektualnymi enklawami zawierającymi bogate zbiory literatury. Zbiory te zostały dostosowane do aktualnych potrzeb i wieku uczniów. Pozostałą ich część przeniesiono do bibliotek działających na poziomie gminy czy departamentu. Struktury CIO i ONISEP utworzono od podstaw.

¹ Dyrektor Gimnazjum Nr 27 we Wrocławiu.

ONISEP – wydawnictwa

CIO – centrum informacji i orientacji

CDI – centrum informacji

Doradcy zawodowi zatrudniani są na poziomie gminy w CIO i współpracują z kilkoma szkołami równocześnie prowadząc zajęcia w samych szkołach (CDI lub klasa) oraz doradztwo w CIO. W szkolnych ośrodkach informacji pracują tzw. dokumentaliści. Zajmują się oni gromadzeniem tematycznych informacji oraz bezpośrednio obsługą uczniów. Wszystkie instytucje są bogato wyposażone, mają bezpośredni dostęp do Internetu i dysponują nowoczesnymi urządzeniami powielającymi, skanerami, drukarkami itp.

Utworzenie struktury służącej orientacji edukacyjno-zawodowej wyniknęło z potrzeb przygotowania młodych ludzi do umiejętnego poruszania się po rynku edukacyjnym i zawodowym. Ma na celu wypracowanie w młodych ludziach umiejętności podejmowania w odpowiednim czasie decyzji i, co ważniejsze, zmiany drogi edukacyjnej czy zawodowej w sytuacji permanentnych zmian na rynku pracy.

Utworzenie systemu doradztwa stało się prawem obywateli do korzystania z jego instytucji. Równocześnie na uczniów i ich rodziców nałożone zostały obowiązki. Uczniowie obowiązkowo uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez doradcę zawodowego począwszy od poziomu college (polskiego gimnazjum). Na tym samym poziomie edukacyjnym przedsiębiorcy umożliwiają odbywanie przez nich praktyk zawodowych w różnych instytucjach. Praktyki te są obowiązkowe, a każdy uczeń jest zobowiązany do samodzielnego wyszukania ich miejsca i pracodawcy. Co ważne, nie muszą to być wielkie zakłady przemysłowe. Nic nie stoi na przeszkodzie, by praktyka odbywała się np. w kancelarii ad-

wokackiej, jeśli uczeń z takim zawodem wiąże swoją przyszłość. Pracodawcy współpracujący z systemem orientacji edukacyjno-zawodowej są odpowiednio gratyfikowani na podstawie umów zawartych z przedstawicielstwem departamentu. Organizowane są też regionalne targi pracy, w których uczestniczą uczniowie jako potencjalni odbiorcy oferty.

Jednym z najważniejszych elementów orientacji wydaje się być obowiązkowy projekt uczniowski przygotowywany na zakończenie college. Każdy uczeń jest zobligowany skonstruować projekt swojej drogi edukacyjnej i zawodowej na podstawie zajęć i konsultacji z doradcą zawodowym, odbytej praktyki i własnych aspiracji, a także możliwości.

Projekt ów podlega wewnątrzszkolnej ocenie, a jego jakość w niemałym stopniu decyduje o przyjęciu do wybranej szkoły kolejnego etapu edukacyjnego.

Tak więc prawa do orientacji edukacyjno-zawodowej w konsekwencji nakładają obowiązki na odbiorców takiej oferty oświatowej polityki państwa. Nie powoduje to oczywiście całkowitego rozwiązania problemu bezrobocia. Nie daje każdemu pełnej satysfakcji z realizacji własnej kariery edukacyjno-zawodowej. Jednak stwarza możliwości prowadzenia profesjonalnej edukacji do wybranego zawodu. Buduje poczucie świadomości własnych możliwości i predyspozycji. Pozwala na poznanie lokalnego rynku pracy i kreowanie własnej przyszłości.

System francuskiej orientacji edukacyjno-zawodowej jest mocno zinstytucjonalizowany, zajmuje bardzo ważne miejsce w polityce oświatowej państwa. Niektóre jego elementy są podobne do polskich. Jednak wydaje się, że największa różnica dotyczy stopnia dobrowolności do korzystania z przedstawionej oferty.